

V7 Broedsucces van wad- en watervogels in Wz en Nz kustzone

Titel/naam meet/monitorprogramma

Meetnet reproductie Waddenzee.

Naam aansturende organisatie (+ beheer metadata)

Sovon Vogelonderzoek Nederland / Wageningen Marine Research.

Datum voltooiing, volgende herziening

Lopend onderzoek. Wettelijke Onderzoekstaken Informatievoorziening Natuur, WOT.

Samenvatting (korte beschrijving van de inhoud van de dataset)

Databank met gegevens over het nestsucces en broedsucces van selectie van karakteristieke kustbroedvogels.

Doel waarvoor data worden verzameld

Het volgen van het broedsucces (nestsucces, uitvliagsucces) van een representatieve steekproef van enkele voor het waddengebied karakteristieke soorten ter bepaling van de Staat van Instandhouding van deze soorten en teneinde aantalsveranderingen of verschillen in aantalsveranderingen tussen gebieden beter te kunnen interpreteren. Tevens onderdeel van TMAP (sinds 2010).

Naam uitvoerende dienst/organisatie (verzamelen data)

Sovon Vogelonderzoek Nederland: Kees Koffijberg, kees.koffijberg@sovon.nl, 024-7410410; WMR Steve Geelhoed, steve.geelhoed@wur.nl.

Rol contactpersoon (beschrijving op welke wijze de perso(o)n(en) betrokken is/zijn bij de data)

Projectleider (WMR), coördinator, beheerder gegevens, verwerker gegevens, contactpersoon naar gebruikers, contacten TMAP (Sovon). Verzorgen publicaties: Sovon/WMR.

Geografisch gebied

Kwelders Waddenzee, Waddeneilanden, Klutenplas Noord-Groningen, Polder Breebaart/Dollard.

Gebruiksbeperkingen (waarvoor zijn de data niet geschikt)

Niet van alle kustbroedvogels waarvan aantal en verspreiding wordt gevolgd zijn reproductiegegevens beschikbaar (het gaat om een selectie van 10 soorten). Steekproef bij aantal soorten te klein voor uitspraken op eenheden binnen de Waddenzee.

Overige beperkingen in gebruik

Deel basisgegevens niet openbaar, maar op verzoek toegankelijk te maken.

Thema's (b.v. diversiteit, verspreiding, trends, reproductiesucces)

Reproductiesucces.

Temporele dekking

Vanaf 2005. Voor verschillende soorten (Lepelaar, Eider, Scholekster) is via specifieke projecten detailinformatie beschikbaar uit eerdere perioden.

Volledigheid

Steekproeven, deels met wisselende jaarlijkse samenstelling (afhankelijk van de soort).

Nauwkeurigheid

Geeft inzicht in broedsucces in beperkt aantal locaties. Tussen gebieden kunnen grote verschillen in resultaten bestaan. Voor soorten met beperkt aantal kolonies kan echter aanzienlijk deel van de populatie worden bemonsterd.

Algemene beschrijving van herkomst

Monitoringprogramma gefinancierd door BO onderzoek in kader van WOT. Sinds 2010 onderdeel van TMAP.

Inwinningsmethode

Sterk afhankelijk van soort en locatie. In intensief gevolgde broedgebieden periodieke controle (gemiddeld eens per week) in nestfase en kuikenfase, via gestandaardiseerd protocol. Er wordt deels gebruikgemaakt van speciale methodieken (enclosures bij meeuwen en sterns, capture-recapture technieken sterns, Kluut). Bij deel van de projecten (o.a. grote meeuwen, sterns, Scholekster, Kluut) worden nestjongen gekleurringd. Bij Scholekster en Eider (deels) zijn langlopende populatiestudies in het meetnet geïntegreerd.

Beschrijving uitgevoerde bewerkingen

Gegevens veldbezoeken worden op gestandaardiseerde wijze verwerkt en uitgewerkt volgens vaste criteria, sterk afhankelijk van de betrokken soort. Methodiek van verzameling gegevens op locatie is zoveel mogelijk van jaar op jaar gelijk. Deels Waddenzee-brede integrale tellingen (broedsucces Eider). Verwerking nestgegevens via applicatie Nestkaart van Sovon en applicatie Reprowad op www.sovon.nl. Deels ook inwinning geaggregeerde gegevens andere onderzoekers en verslagen vogelwachters. Trendberekening via gegeneraliseerd lineaire modellen met weging voor verschillen tussen locaties in aantallen broedparen en nauwkeurigheid van de broedsuccesmeting.

Meetvariabelen

Telgebied (of kolonie), aantal broedparen, steekproefgrootte gecontroleerd, aantal legsels, grootte legsels, legdata, aantal kuikens, aantal uitgevlogen kuikens, bij geringde kuikens eventueel biometrie en gewicht (conditie).

Meetmethodiek

Sterk afhankelijk per soort en soms wisselend per locatie (al naar gelang praktische situatie). Periodieke bezoeken broedgebied of kolonie in periode eind april tot eind juli.

Soort dataset (opslagmedium)

PostgreSQL, Paradox, Excel.

Verplichting vanuit (Europese) richtlijn

VR	HR	KRW	TMAP	OSPAR
Y++	Y+	N	Y	Y+

Kosten op jaarbasis

Coördinatie en uitvoering veldwerk en rapportage. Gezien methodiek (werken met enclosures, ringen, benodigde Nb-wet vergunningen en Flora- en Faunawet ontheffingen) groter aandeel professioneel veldwerk.

Soortenoverzicht (soorten waarvoor het meetprogramma (statistisch) betrouwbare gegevens oplevert)

Lepelaar, Eidereend, Scholekster, Kluut, Kokmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Zilvermeeuw, Grote Stern, Visdief, Noordse Stern.

Habitats (waarvoor het betreffende meetnet gegevens oplevert)

Levert relevante info over instandhoudingsdoelstelling van habitattypen 1110, 1140, 1320, 1330, 2110, 2120, 2130, 2140, 2150.

Referenties

De Boer, P., Oosterbeek, K., Koffijberg, K., Ens, B., Smit, C. & de Jong, M. 2007. Broedsucces van kustbroedvogels in de Waddenzee in 2006. SOVON-monitoringrapport 2007/03, IMARES-rapport C036/08. SOVON Vogelonderzoek Nederland/IMARES, Beek-Ubbergen/Den Burg.

Koffijberg K., J.S.M. Cremer, P. de Boer, J. Nienhuis, K. Oosterbeek & J. Postma (2018). *Broedsucces van kustbroedvogels in de Waddenzee in 2017*. WOt-technical report 136; Sovon-rapport 2018/72; Wageningen Marine Research-rapport C089/18. WOT Natuur & Milieu, WUR, Wageningen / Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen / Wageningen Marine Research, Den Helder.

Koffijberg, K. & Smit, C. 2013. Broedsucces van kenmerkende kustbroedvogels in de Waddenzee in mineur. WOt paper 25. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, Wageningen.

Koffijberg, K., Schrader S. & Hennig V. 2011. Monitoring Breeding Success of Coastal Breeding Birds in the Wadden Sea – Methodological Guidelines and Field Work Manual. Joint Monitoring Group for Breeding Birds (JMBB), Common Wadden Sea Secretariat, Wilhelmshaven.

Oosterbeek, K.H., van der Pol, M.J.M., Smit, C.J. & Ens, B.J. 2006. Scholekster populatie studies. Bijdrage aan de zoektocht naar de oorzaken van de sterke achteruitgang van de Scholekster in het Waddengebied. Alterra rapport 1344, Wageningen / SOVON-onderzoeksrapport 2006/05, Beek-Ubbergen: 61 p.

Oosterhuis, R., Dijkens, L.J., Ens, B.J., Foppen, R., de Jong, M., Kats, R.K.H., Koks, B.J., van Turnhout, C. & Willems, F. 2004. Naar een reproductiemeetnet voor broedvogels in de Waddenzee. Alterra-rapport 944 / SOVON-onderzoeksrapport 2004/03. Alterra/SOVON Vogelonderzoek Nederland, Wageningen/Beek-Ubbergen.

Thyen, S., Becker, P.H., Exo, K.-M., Halterlein, B., Hötker, H. & Südbeck, P. 1998. Monitoring breeding success of coastal birds. Final report of the pilot study 1996-1997. Wadden Sea Ecosystem No. 8. Common Wadden Sea Secretariat, Wilhelmshaven: 7-57.

Van der Jeugd, H.P., Ens, B.J., Versluijs, M. & Schekkerman, H. 2014. Geïntegreerde monitoring van vogels van de Nederlandse Waddenzee. Vogeltrekstation rapport 2014-01. Vogeltrekstation, Wageningen; CAPS-rapport 2014-01; Sovon-rapport 2014/18, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Van Kleunen, A., de Boer, P., Koffijberg, K., Oosterbeek, K., Nienhuis, J., de Jong, M., Smit, C.J., Oosterbeek & van Roomen, M. 2012. Broedsucces van kustbroedvogels in de Waddenzee in 2009 en 2010. Sovon-rapport 2012/49, IMARES-rapport C042/12. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen, IMARES, Texel & WOT/Alterra, Wageningen.

Van Kleunen, A., Koffijberg, K., de Boer, P., Nienhuis, J., Camphuysen, C.J., Schekkerman, H., Oosterbeek, K., de Jong, M., Ens, B. & Smit, C. 2010. Broedsucces van kustbroedvogels in de Waddenzee in 2007 en 2008. SOVON-monitoringrapport 2010/04, IMARES-rapport C169/10. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen, IMARES, Texel & WOT/Alterra, Wageningen.

Willems, F., Oosterhuis, R., Dijkse, L., Kats, R. & Ens, B.J. 2005. Broedsucces van kustbroedvogels in de Waddenzee 2005. SOVON-onderzoekrapport 2005/07, Alterra rapport 1265. Beek-Ubbergen, Wageningen: 98 p.

<https://www.sovon.nl/nl/content/reproductiemeetnet-waddenzee>